Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/2153

2026 9 29

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2026/2153

2026 m. rugsėjo 28 d.

kuriuo Slovakijai leidžiama autorizuoti biocidinius produktus, kurių sudėtyje yra etileno oksido, kultūros paveldui apsaugoti

(pranešta dokumentu Nr. C(2026) 6723)

(Tekstas autentiškas tik slovakų kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo ([1]), ypač į jo 55 straipsnio 3 dalį,

pasikonsultavusi su Biocidinių produktų nuolatiniu komitetu,

kadangi:

(1) etileno oksidas, naudojamas 2-o tipo produktams (dezinfekantams ir algicidams, kurie nėra skirti tiesiogiai naudoti žmonėms ar gyvūnams), kaip apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 528/2012 V priede, gaminti, buvo įtrauktas į visų esamų veikliųjų medžiagų, kurių yra tame reglamente nurodytuose biocidiniuose produktuose, sistemingo tyrimo darbo programą, nustatytą Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1062/2014 ([2]) II priede. 2009 m. gruodžio 1 d. pateikta paraiška patvirtinti etileno oksidą 2-o tipo produktams gaminti;

(2) Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2025/1074 ([3]) nustatyta, kad paraiškoje nurodytas tipinis produktas nepatenka į Reglamento (ES) Nr. 528/2012 taikymo sritį, todėl tikslinga nepatvirtinti etileno oksido kaip veikliosios medžiagos, skirtos 2-o tipo biocidiniams produktams gaminti;

(3) 2025 m. gruodžio 9 d. Slovakija, vadovaudamasi Reglamento (ES) Nr. 528/2012 55 straipsnio 3 dalimi, pateikė Komisijai paraišką dėl nukrypti nuo to reglamento 19 straipsnio 1 dalies a punkto leidžiančios nuostatos taikymo ir paprašė leisti autorizuoti biocidinius produktus, kurių sudėtyje yra etileno oksido, kultūros paveldui, įskaitant archyvų paveldą, apsaugoti;

(4) remiantis Slovakijos pateikta informacija, etileno oksido naudojimas yra labai svarbus siekiant apsaugoti archyvus ir kitus kultūros paveldo objektus, nes atrodo, kad tai yra vienintelis veiksmingas būdas kontroliuoti kenksmingų organizmų, galinčių kelti grėsmę tokiems objektams, įvairovę. Mikrobiologinė tarša yra vienas iš didžiausios rizikos veiksnių, keliančių grėsmę tam tikroms kultūros paveldo vertybėms. Aktyvioji biologinė tarša kenkia paveiktoms medžiagoms, mažėja jų funkcionalumas dėl stiprumo sumažėjimo, spalvos pasikeitimo arba dėmių susidarymo. Slovakijos teigimu, su šiomis medžiagomis dirbantiems asmenims (archyvarams, bibliotekininkams, restauratoriams, mokslininkams ar kitiems darbuotojams) didesnis mikroorganizmų sporų kiekis ore yra labai nepalankus veiksnys, sukeliantis alergijas, bronchitą ir reiškiantis kitokią patologinę naštą. Plintanti tarša yra labai rizikinga ir kelia grėsmę ištisoms kolekcijoms. Jei užterštas objektas nepakankamai apdorojamas, dėl jo tarša gali išplisti į kitus neužterštus kolekcijos objektus. Slovakijos teigimu, muziejuose, archyvuose ir galerijose, kuriose daiktai laikomi arti vienas kito, nekontroliuojama tarša gali greitai sunaikinti daug vertingų artefaktų, nes atsiranda domino efektas;

([1]) OL L 167, 2012 6 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/528/oj.

([2]) 2014 m. rugpjūčio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1062/2014 dėl visų esamų veikliųjų medžiagų, kurių yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 528/2012 nurodytuose biocidiniuose produktuose, sistemingo tyrimo darbo programos (OL L 294, 2014 10 10, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/1062/oj).

([3]) 2025 m. birželio 2 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2025/1074, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 528/2012 etileno oksidas nepatvirtinamas kaip esama veiklioji medžiaga, skirta 2-o tipo biocidiniams produktams gaminti (OL L, 2025/1074, 2025 6 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2025/1074/oj).

(5) Slovakijos teigimu, nėra tinkamų alternatyvų kultūros paveldo objektams, įskaitant archyvinę medžiagą, apdoroti. Kalbant apie archyvines medžiagas, dulkių valymas ir poliravimas naudojant etanolį yra veiksmingi tik vietinės ir paviršiaus taršos, bet ne vidinės taršos atveju, dėl šio metodo taikymo gali pakisti tam tikri dažai ir pigmentai, objektai turi būti ilgai ir subtiliai apdorojami, todėl toks metodas netinka didelės apimties grybelinės taršos atveju. Anoksija veiksmingai naikina vabzdžius, tačiau ji neveiksminga kovojant su pelėsiais ir bakterijomis. Gama spinduliuotę taikyti yra sudėtinga, šiam metodui reikia specialios įrangos. Be to, nustatyta, kad gama spinduliuotė sukelia didelį celiuliozės skilimą, dėl kurio labai sumažėja dokumentų stabilumas ir patvarumas. Žemos temperatūros metodas (užšaldymas) gali sustabdyti pelėsių augimą, tačiau jis nėra veiksmingas kovojant su sporomis;

(6) kaip prašyme nurodė Slovakija, produktus, kurių sudėtyje yra etileno oksido, fumigacijos būdu naudoja kvalifikuoti specialistai. Atsižvelgiant į pavojingas etileno oksido savybes, produktais, kurių sudėtyje yra etileno oksido, dezinfekuojama tik fumigacijos kamerose ir tik specializuotose patalpose, atitinkančiose griežtas saugos taisykles ir aplinkos apsaugos standartus. Kiekviename konkrečiam tikslui įrengtame objekte yra išmetamųjų dujų šalinimo įrenginys, kuris neleidžia etileno oksidui patekti į atmosferą. Po dezinfekcijos seka pakankamai ilga ventiliacijos fazė dujų liekanoms iš objektų pašalinti. Jei laikomasi visų kontrolės procedūrų, taisyklių ir personalo instrukcijų, šios technologijos naudojimas yra saugus;

(7) remiantis Slovakijos pateiktoje paraiškoje nurodyta informacija ir pagrindimu, etileno oksido naudojimas yra labai svarbus siekiant apsaugoti kultūros paveldą ir šiuo metu Slovakijoje nėra tinkamų alternatyvų kultūros paveldo objektams apdoroti, nes visi šiuo metu turimi alternatyvūs metodai turi trūkumų, kadangi jie nėra pakankamai veiksmingi arba gali pakenkti apdorotoms medžiagoms;

(8) remiantis Slovakijos paraiškoje pateikta informacija ir pagrindimu, tikslinga daryti išvadą, kad etileno oksidas yra labai svarbus Slovakijos kultūros paveldui apsaugoti ir kad šiuo metu nėra tinkamų alternatyvų. Todėl Slovakijai turėtų būti leidžiama tiekti rinkai ir naudoti biocidinius produktus, kurių sudėtyje yra etileno oksido, kultūros paveldui apsaugoti,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Slovakija gali autorizuoti kultūros paveldui apsaugoti skirtus biocidinius produktus, kurių sudėtyje yra etileno oksido, iki 2031 m. liepos 31 d.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Slovakijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2026 m. rugsėjo 28 d.

Komisijos vardu
Olivér VÁRHELYI
Komisijos narys